

גינוי המגנים: על השוואת שוטרי ישראל לנאצים

סגן-ניצב אבי דוידוביץ, ראש מפלג חקירות בינ"ל, היחידה הארצית לחקירות פשעים
(פורסם במראות המשטרה מס' 149 ינואר-פברואר 1995 כדעה אישית)

למרבה הצער, עדים שוטרי ישראל, לעתים מזומנות, להטחת עלבונות כלפיהם אגב מילוי תפקידם. האתיקה המקצועית מחייבת גילוי איפוק מירבי, לעתים עד קצה גבול היכולת, כלפי התנהגויות גסות ונלוזות. עקרון חופש הביטוי מעניק ליחיד, באורח חוקי, טווח רטורי רחב בתוכן ובסגנון, כדי להשמיע נאצות בלי להסתכן בהפללה.

אולם, ישנם פורצי גדר מגדפים, שאין להתעלם מהם, אלא חובה להגיב על דבריהם. הכוונה לתגובה פלילית, שתכליתה לא רק להרתיע את היחיד מלהתנהג כך, אלא, ובעיקר, לסמן אמירות אלו כפסולות וכבזויות.

מדובר בשימוש במושג "נאצים" כלפי אנשי משטרה, באופן ישיר או בהשוואה כלשהי בין פעילות יחידות משטרת-ישראל לבין פשעיהם של הנאצים. קריאות גנאי אלו נשמעות, בדרך כלל, על-ידי קבוצות מסוימות, שהמאפיין אותם הוא, בין היתר, העובדה שהציונות כפי שהיא נתפסת על-ידי מרבית החברה בישראל, אינה נחלתם. דומה, מצד אחד כי מבחינות שונות, אותן קבוצות נמצאות בשולי החברה, ואין כאן המקום להרחיב בעניינן, ומצד שני, קיימים אצלן בלבול ומבוכה בכל הקשור להתמודדות עם הפשע הנורא שנעשה כלפי האנושות בכלל וכלפי העם היהודי בפרט.

לכל חברה ותרבות ישנם סמלים מרכזיים המייצגים מובנים רבים. השואה הינה אחד מהם. המושג שואה שמור בתרבות הישראלית לאירוע אחד ומסוים, ואין בלתו. זהו שם שיוחד, ובמידה רבה קודש, במהלך השנים, מאז סיום מלחמת העולם השנייה, לרצח היהודים על-ידי הנאצים ועוזריהם. זהו מונח, המגלם בחובו בקרב הציבור הישראלי בתר השואה, את עיקר הבנתו לקיומו כעם וכמדינה.

המניע של אותן קבוצות להשתמש במילה זו כמילת גנאי נגד אנשי משטרה הוא מורכב, ויש להיזהר ממתן הסבר פשטני מדי לכך. עם זאת נראה, שזו לא תהיה טעות לומר כי השימוש בקריאת גנאי זו מבטא, בין השאר, כפירה בציונות ואי הכרה במוסדות הרשמיים של המדינה ובנציגיה. השוואת שוטרי ישראל בכל דרך שהיא לצוררים ההם, הינה חטא כפול. אם בכוונתן לטעון כי הקלגסים הנאצים פעלו כפי שפועלת משטרת-ישראל, הרי שמדובר בהכחשת השואה. זאת לדעת כי במדינות רבות בעולם הכחשת השואה הינה התנהגות פסולה, הנחשבת לעבירה פלילית. דה-לגליזציה של רעיון או התנהגות, הוא אחד האמצעים הבודדים היעילים, העומדים לרשות מדינה דמוקרטית, כנגד אינטרסנטים, הלוקים בהרעלה רוחנית, הפוגעים ברגשות ומעוותים את המציאות ההיסטורית. קריאות הגנאי אלו הן דברי שטנה ורשע, שיש בהם משום הכחשת השואה, ויש להוציאן אל מחוץ לחוק.

אם מנסות אותן קבוצות, בהשמיען את קריאות הגנאי, לטעון כי שוטרי ישראל עושים דברים שעשו הנאצים, הרי שזו, לצד השקר הנורא, חרפה והעלבה קיצונית, ואסור לחוק ולמשפט הישראליים לעמוד מנגד. יש לבער את הנגע, בין היתר, על-ידי חקיקה מתאימה. כך או כך, חובה על קברניטי סוכנויות אכיפת החוק לא להתעלם מקריאות גנאי אלו, ובכל מקרה שמושמעת אמירה מעין זו, יש ליזום פעילות חוקית נחרצת, למען יועמדו לדין אותם

אנשים שהורעלה רוחם. בכך תהיה גם תרומה נוספת להנצחת השואה בזיכרון הקולקטיבי, כסמל לאומי ואוניברסלי מקודש וייחודי. יש לראות בהתנהגות זו כהתנהגות שחומרתה אינה נופלת מחומרת שריפת דגל הלאום, או מחומרת חילול מקום קבורה או פולחן דתי. חופש הביטוי אינו בלתי מסויג, וישנם מקרים, כדוגמת העניין דנן, שמתן דרור בלתי מוגבל לביטוי יוצר עיוות חמור ועוול קיצוני.